

Bedrijvendynamiek en werkgelegenheid in de gemeente Groningen

2018 - 2019

Inhoud

Inhoud	1	4. Bedrijvendynamiek	14
Samenvatting	2	Bijlagen	15
1. Inleiding	3	Bijlage I Vestigingen en banen per sectie in 2018 en 2019	15
Leeswijzer	3	Bijlage II Ontwikkeling aantal vestigingen naar werklocatie en gebied	20
2. Herindeling gemeenten Haren, Ten Boer en Groningen	4	Bijlage III Aantal vestigingen en banen naar grootteklasse en voormalige gemeente	22
3. Bedrijfsdemografische kerncijfers	5	Bijlage IV Aantal vestigingen en banen naar branche en voormalige gemeente	23
3.1 Kerncijfers werkgelegenheid en vestigingen	5	Bijlage V Grafisch overzicht van de werklocaties	24
3.2 Kerncijfers naar grootteklasse	6	Bijlage VI Overzicht indeling speerpuntsectoren	25
3.3 Kerncijfers naar branche	7		
3.4 Speerpuntsectoren	8	Colofon	31
3.5 Werklocatie	9		
3.6 Vacatures en toekomstverwachting	13		

Samenvatting

Het aantal vestigingen in de gemeente Groningen is in de periode 1 april 2018 tot 1 april 2019 toegenomen met 933, naar 21.563. De totale werkgelegenheid is met 3.220 banen toegenomen naar 157.061.

Op 1 april 2019 zijn er 2.366 vestigingen in de voormalige gemeenten Haren en Ten Boer, de werkgelegenheid bij deze vestigingen bedraagt 9.237 banen. In de voormalige gemeente Groningen zijn er 19.197 vestigingen met 147.824 banen.

De herindeling van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer leverde netto 2.394 vestigingen met 8.822 vaste banen op.

De economische structuur van de gemeente Groningen is nauwelijks gewijzigd door de herindeling. De gemeente Groningen blijft een dienstestad.

Het aandeel eenmansbedrijven is bijna 71 procent, vijf jaar geleden was dit nog 64 procent. Het aandeel in de werkgelegenheid van eenmansbedrijven is vrijwel constant en ligt rond de 10 procent.

Twee derde van het aantal banen vinden we in de Gezondheidszorg, Commerciële dienstverlening en Handel/ Horeca.

Binnen de speerpuntsectoren is de ontwikkeling van het aantal vestigingen gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde, de banenontwikkeling ligt 0,4 procentpunt hoger.

Het aandeel vestigingen op werklocaties blijft constant en ligt rond de 14 procent. Het aandeel banen op werklocaties is 51 procent.

Vijftig procent van de oprichtingen en opheffingen van vestigingen vindt plaats binnen de branches Commerciële dienstverlening en Handel/ Horeca.

Het merendeel van de binnengemeentelijke verhuizingen komt op conto van eenmansbedrijven. Dit betreft voornamelijk privéverhuizingen.

1. Inleiding

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen van het aantal vestigingen en de werkgelegenheid binnen de gemeente Groningen, uitgesplitst op basis van verschillende kenmerken. Een baan wordt bepaald aan de hand van de definitie, zoals gebruikt door het Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA): 'een persoon die betaalde activiteiten verricht op of vanuit de vestiging'. Eén persoon kan dus meerdere banen hebben. De economische activiteit van vestigingen wordt geclassificeerd aan de hand van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI 2008 – versie 2018) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De SBI is een hiërarchische indeling van economische activiteiten.

We gaan in op de meerjarige ontwikkeling van de werkgelegenheid en de bedrijvendynamiek. De bedrijvendynamiek wordt bepaald door verhuizingen, oprichtingen en opheffingen van vestigingen. De informatie hierover komt uit het vestigingenregister van de gemeente Groningen. De cijfers over de werkgelegenheid komen voort uit het jaarlijkse integrale werkgelegenheidsonderzoek dat de gemeente Groningen in landelijk verband uitvoert. De rapportage heeft uitsluitend betrekking op *actieve bedrijven*, van waaruit een economische activiteit of zelfstandig (vrij) beroep wordt uitgeoefend door ten minste één werkzaam persoon.

Mutaties die betrekking hebben op voorgaande jaren, zijn met terugwerkende kracht verwerkt. De cijfers in dit rapport kunnen daarom licht afwijken van die uit voorgaande jaren.

Leeswijzer

In dit rapport presenteren we de cijfers voor de gemeente Groningen na de herindeling van 01-01-2019. Alleen in tabel 3.1.1 staan de cijfers uitgesplitst naar de voormalige gemeenten (Haren, Ten Boer en Groningen).

In dit rapport wordt onder banen het vaste personeel inclusief ingeleende uitzendkrachten verstaan, tenzij anders vermeld.

Hoofdstuk 2 beschrijft het effect van de herindeling van de gemeenten Haren, Ten Boer en Groningen op 1 januari 2019.

In hoofdstuk 3 gaan we in op de meerjarige ontwikkeling van het aantal banen en vestigingen, uitgesplitst naar de kenmerken: grootteklasse, economische activiteit en locatie. Ook is er aandacht voor de verdeling naar geslacht van de werkende personen, de openstaande vacatures en de toekomstverwachting van bedrijven met betrekking tot de werkgelegenheid.

Hoofdstuk 4 behandelt de bedrijvendynamiek binnen de nieuwe gemeente Groningen. De dynamiek wordt uitgesplitst in starters, opheffers, verhuizingen en overige mutaties van bestaande vestigingen.

Verklaring van de tekens in de tabellen:

x	= geheim
Niets (blank)	= cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	= komt niet voor
2018 – 2019 / '18 – '19	= 1 april 2018 tot 1 april 2019

2. Herindeling gemeenten Haren, Ten Boer en Groningen

Op 1 januari 2019 zijn de gemeenten Haren, Ten Boer en Groningen samengevoegd tot de nieuwe gemeente Groningen.

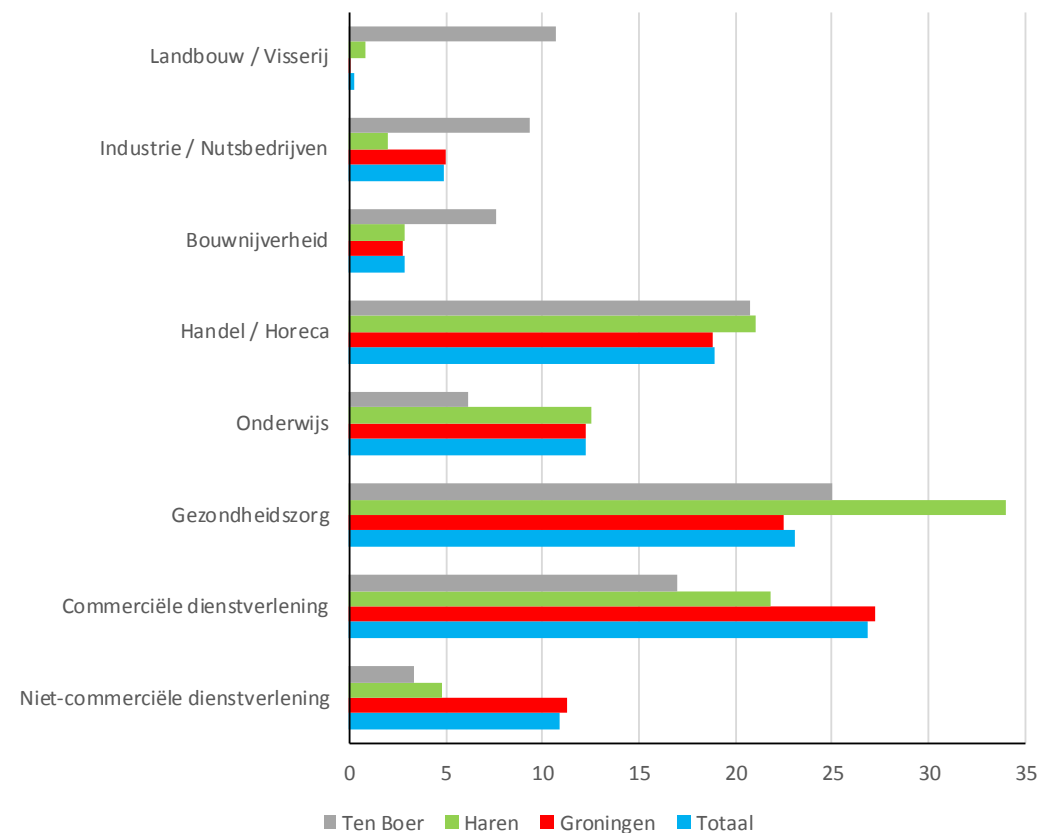
De herindeling heeft ertoe geleid dat de historische cijfers van de gemeente Groningen zijn aangepast met de cijfers van Haren en Ten Boer.

Voor bijvoorbeeld 2018 heeft dit geleid tot een toename van het aantal vestigingen met 2.408 en banen met 9.285.

De gegevens voor de gemeenten Haren en Ten Boer, van 2018 en eerder, hebben als bron het LISA. Voor de oude gemeente Groningen en de huidige gemeente Groningen zijn de gegevens afkomstig van de gemeente Groningen, afdeling Onderzoek, Informatie en Statistiek.

De economische structuur van de gemeente Groningen is nauwelijks gewijzigd door de herindeling. De gemeente Groningen blijft een dienstestad.

'Dienstverlening' en 'Gezondheidszorg' leveren de grootste bijdrage aan de werkgelegenheid, hun aandeel ligt al jaren rond de 61 procent.

Figuur 2.1 Percentage vast personeel naar branche voor de voormalige gemeenten op 1 april 2019, 'Totaal' geeft de heringedeelde gemeente Groningen weer.

3. Bedrijfsdemografische kerncijfers

3.1 Kerncijfers werkgelegenheid en vestigingen

Het aantal vestigingen in de gemeente Groningen is in de periode 1 april 2018 tot 1 april 2019 per saldo toegenomen met 933 tot 21.563. Deze groei komt door een netto toename van het aantal vestigingen in de voormalige gemeente Groningen.

In dezelfde periode is het aantal banen toegenomen met 3.220 (2,1 procent). Het aantal vaste banen is toegenomen met 3.929 banen (2,7 procent). Het aantal uitzendkrachten daalde met 709 (11,1 procent). De daling van het aantal uitzendkrachten komt voornamelijk door wisselende opdrachten bij callcenters en veranderingen in personeelsbeleid.

De groei van het aantal banen komt hoofdzakelijk door groei van vaste banen in de voormalige gemeente Groningen (+3.820 banen). De daling van uitzendkrachten zien we voor alle drie voormalige gemeenten.

Het aandeel banen van minder dan 12 uur per week is sinds 2015 met 1 procentpunt gestegen tot 19 procent. Eenzelfde ontwikkeling zien we zowel bij de mannen als de vrouwen. Op 1 april 2019 is het aandeel vrouwen dat minder dan 12 uur per week werkt 22 procent, voor mannen is dit 16 procent.

Het aandeel vrouwen in de werkgelegenheid is toegenomen met 0,3 procentpunt tot 49,1 procent.

3.1.1 Ontwikkeling aantal banen en vestigingen naar voormalige gemeente

	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18-'19 abs.	%
Vast personeel								
Groningen	126.622	128.211	129.971	134.509	138.514	142.334	3.820	2,8
Haren	7.691	6.678	6.756	6.939	7.142	7.391	249	3,5
Ten Boer	1.540	1.921	1.832	1.884	1.826	1.686	-140	-7,7
Subtotaal	135.853	136.810	138.559	143.332	147.482	151.411	3.929	2,7
Ontwikkeling* (%)		1,0	1,3	3,4	2,9	2,7		
Ingeleende uitzendkrachten								
Groningen	4.341	5.506	5.060	5.181	6.042	5.490	-552	-9,1
Haren	261	301	293	274	235	113	-122	-51,9
Ten Boer	49	104	74	78	82	47	-35	-42,7
Subtotaal	4.651	5.911	5.427	5.533	6.359	5.650	-709	-11,1
Ontwikkeling* (%)		12,6	-8,2	2,0	14,9	-11,1		
Totaal banen	140.504	142.721	143.986	148.865	153.841	157.061	3.220	2,1
Ontwikkeling* (%)		1,5	0,9	3,4	3,3	2,1		
Vestigingen								
Groningen	14.507	16.170	16.646	17.393	18.222	19.197	975	5,4
Haren	1.476	1.692	1.689	1.735	1.845	1.803	-42	-2,3
Ten Boer	534	586	569	578	563	563	0	0,0
Totaal vestigingen	16.517	18.448	18.904	19.706	20.630	21.563	933	4,5
Ontwikkeling* (%)		2,8	2,5	4,2	4,7	4,5		
* is de ontwikkeling t.o.v. het voorgaande jaar								

3.2 Kerncijfers naar grootteklasse

De indeling van de grootteklasse van vestigingen wordt bepaald aan de hand van het aantal vaste banen bij een vestiging. Binnen de klasse 'geen vast personeel' gaat het onder andere om vestigingen die tijdelijk niet actief zijn en vestigingen waarvan het personeel geteld is bij de hoofdvestiging.

Het saldo van het aantal vestigingen in een grootteklasse is niet alleen een som van oprichtingen en opheffingen, maar ook van veranderingen in het aantal werknemers.

De groei van het aantal vestigingen (933) komt voornamelijk door een groei van het aantal '1 persoons'-vestigingen. Het aandeel eenmansbedrijven stijgt met 1,0 procentpunt naar 70,6 procent.

De afname van vestigingen in de '250 en meer personen', van 74 naar 73 vestigingen, komt door een verschuiving van een vestiging naar een andere grootteklasse.

De grootteklasse met de meeste banengroei is de klasse '10-49 personen' met 1.309 banen. Voorgaande jaren was dit de grootteklasse '250 en meer personen'.

Tabel 3.2.1 Ontwikkeling aantal vestigingen naar grootteklasse

Grootteklasse	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18 - '19 abs.	%
geen vast personeel	346	122	107	125	95	106	11	11,6
1 persoon	9.413	11.959	12.490	13.413	14.320	15.232	912	6,4
2-9 personen	4.919	4.636	4.557	4.372	4.346	4.297	-49	-1,1
10-49 personen	1.398	1.353	1.359	1.390	1.449	1.503	54	3,7
50-249 personen	383	321	329	336	346	352	6	1,7
250 en meer personen	58	57	62	70	74	73	-1	-1,4
Totaal	16.517	18.448	18.904	19.706	20.630	21.563	933	4,5

Tabel 3.2.2 Ontwikkeling aantal banen naar grootteklasse

Grootteklasse	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18 - '19 abs.	%
geen vast personeel	24	100	116	11	5	1	-4	-80,0
1 persoon	9.524	12.099	12.657	13.536	14.425	15.292	867	6,0
2-9 personen	18.503	17.952	18.035	17.587	17.346	16.840	-506	-2,9
10-49 personen	29.333	28.471	28.180	29.219	30.464	31.773	1.309	4,3
50-249 personen	41.872	36.439	37.294	36.727	37.897	38.567	670	1,8
250 en meer personen	41.248	47.660	47.704	51.785	53.704	54.588	884	1,6
Totaal	140.504	142.721	143.986	148.865	153.841	157.061	3.220	2,1

3.3 Kerncijfers naar branche

In het afgelopen peiljaar is het aantal vestigingen voor vrijwel alle branches toegenomen.

Hoewel het aantal vestigingen in de 'Industrie/ Nutsbedrijven' is toegenomen, daalt het totaal aantal banen door verplaatsing van banen naar het buitenland en door een verandering in personeelsbeleid.

De stijging van het aantal vestigingen in het Onderwijs (P) zien we vooral terug in de afdeling 'Overig onderwijs' (P 855). De toename van het aantal banen zien we terug in het primair (+230) en tertiair onderwijs (+495).

Binnen de Commerciële dienstverlening is het aantal vestigingen (+385) vooral toegenomen in de sectie 'Advisering, onderzoek en overige specialis- tische zakelijke dienstverlening' (M, +137).

De groei van het aantal banen binnen de Commerciële dienstverlening zien we vooral terug in de secties 'Informatie en communicatie' (J, +413) en 'Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening' (M, +375).

Het aantal banen in de horeca is het afgelopen jaar toegenomen met 6,1 procent.

In bijlage I staat het overzicht van de ontwikkeling van vestigingen en banen uitgesplitst naar sectie en afdeling.

Tabel 3.3.1 Ontwikkeling aantal vestigingen naar branche

Branche	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18 - '19 abs.	%
Landbouw / Visserij(A,B)	195	205	197	202	198	182	-16	-8,1
Industrie / Nutsbedrijven(C,D,E)	574	562	572	594	613	620	7	1,1
Bouwnijverheid(F)	974	965	1.022	1.044	1.066	1.109	43	4,0
Handel / Horeca(G,I)	3.586	3.698	3.711	3.708	3.763	3.945	182	4,8
Onderwijs(P)	863	1.006	1.032	1.212	1.382	1.539	157	11,4
Gezondheidszorg(Q)	1.809	2.097	2.187	2.288	2.444	2.567	123	5,0
Commerciële dienstverle- ning(H,J,K,L,M,N,S95,S96)	6.848	7.982	8.174	8.539	8.905	9.290	385	4,3
Niet-commerciële dienstverle- ning(O,R,S94,T,U)	1.668	1.933	2.009	2.119	2.259	2.311	52	2,3
Totaal	16.517	18.448	18.904	19.706	20.630	21.563	933	4,5

Tabel 3.3.2 Ontwikkeling aantal banen naar branche

Branche	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18 - '19 abs.	%
Landbouw / Visserij(A,B)	529	432	417	393	407	359	-48	-11,8
Industrie / Nutsbedrijven(C,D,E)	9.122	8.199	8.299	8.311	8.533	8.243	-290	-3,4
Bouwnijverheid(F)	5.740	4.598	4.482	4.660	4.822	4.899	77	1,6
Handel / Horeca(G,I)	23.513	24.773	25.280	26.920	28.291	29.257	966	3,4
Onderwijs(P)	15.219	16.340	16.728	17.155	17.646	18.526	880	5,0
Gezondheidszorg(Q)	31.016	32.295	31.736	33.374	34.745	35.092	347	1,0
Commerciële dienstverle- ning(H,J,K,L,M,N,S95,S96)	38.809	39.490	39.789	40.460	42.109	43.280	1.171	2,8
Niet-commerciële dienstverle- ning(O,R,S94,T,U)	16.556	16.594	17.255	17.592	17.288	17.405	117	0,7
Totaal	140.504	142.721	143.986	148.865	153.841	157.061	3.220	2,1

3.4 Speerpuntsectoren

De gemeente Groningen heeft in haar beleid een aantal speerpuntsectoren onderscheiden. In bijlage VI staat een overzicht van de SBI-codes per speerpuntsector.

Sommige SBI-codes vallen onder meerdere speerpuntsectoren; daarom kan de som van de kolommen afwijken van het totaal.

Binnen de speerpuntsectoren is het aantal vestigingen gestegen met 4,4 procent tot 8.996; dit is iets lager dan de gemiddelde groei in de gemeente (4,5 procent).

De groei van het aantal banen is hoger (2,5 procent) dan het gemeentelijk gemiddelde van 2,1 procent. Het totale aantal banen binnen de speerpuntsectoren nam toe met 1.427 naar 57.551 banen.

Binnen de ICT-sector zien we een groei van banen bij een bestaande vestiging. Daarnaast zijn er twee grotere vestigingen bijgekomen in de gemeente.

De toename binnen de toerisme en recreatie betreft onder andere de heropening van het 'Holland Casino' en enkele adrescorrecties van vestigingen rond het Paterswoldsemeer in de voormalige gemeente Haren.

Tabel 3.4.1 Ontwikkeling aantal vestigingen naar speerpuntsector

Speerpuntsector	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18 - '19 abs.	%
Creatieve industrie	2.430	2.973	3.087	3.287	3.483	3.631	148	4,2
Energie	36	44	50	52	54	50	-4	-7,4
ICT-sector	1.076	1.377	1.406	1.430	1.494	1.520	26	1,7
Life sciences & Health	1.439	1.639	1.719	1.811	1.944	2.073	129	6,6
Toerisme en recreatie	1.574	1.766	1.864	2.010	2.152	2.258	106	4,9
Totaal	6.288	7.401	7.686	8.111	8.616	8.996	380	4,4

Tabel 3.4.2 Ontwikkeling aantal banen naar speerpuntsector

Speerpuntsector	2010	2015	2016	2017	2018	2019	Ontw. '18 - '19 abs.	%
Creatieve industrie	5.063	5.148	5.459	5.793	6.065	6.285	220	3,6
Energie	2.233	2.196	2.173	2.059	2.065	2.018	-47	-2,3
ICT-sector	7.283	7.743	8.117	8.242	8.602	9.047	445	5,2
Life sciences & Health	23.899	26.759	26.564	27.835	28.475	28.403	-72	-0,3
Toerisme en recreatie	10.326	10.839	11.238	11.889	12.617	13.333	716	5,7
Totaal	47.712	51.375	52.112	54.245	56.124	57.551	1.427	2,5

3.5 Werklocatie

In de gemeente Groningen worden 24 bedrijventerreinen en 9 kantoorlocaties onderscheiden, zogeheten werklocaties. In bijlage II vindt u de ontwikkeling van 2018 - 2019 op werklocatie uitgesplitst naar mutatiesoort. Bijlage V geeft een grafisch overzicht van deze werklocaties.

De ontwikkeling van het aantal vestigingen op bedrijventerreinen ligt met 2,8 procent onder het gemeentelijk gemiddelde van 4,5 procent. Maar de ontwikkeling van het aantal banen (4,0 procent) ligt bijna 2 procent boven het gemeentelijk gemiddelde (2,1 procent).

De toename van vestigingen op terrein 'Peizerweg' komt voornamelijk door binnengemeentelijke verhuizingen. Op het terrein 'Eemskanaal' is de voornaamste reden van stijging de vestiging van nieuwe bedrijven.

Ondanks een lichte afname van het aantal vestigingen op terrein 'Reitdiep' is het aantal banen toegenomen door een binnengemeentelijke verhuizing vanuit de binnenstad.

Voor de kantoorlocaties ligt de ontwikkeling van het aantal vestigingen bijna 7 procent boven het gemeentelijk gemiddelde. De ontwikkeling van het aantal banen ligt ruim een procent hoger dan het gemeentelijk gemiddelde.

Binnen het 'Europapark' zien we een groei van banen bij een bestaande vestiging. Daarnaast is er sprake van een binnengemeentelijke verhuizing vanuit de binnenstad.

De afname van het aantal banen in Onnen en de toename in 'overig Haren Gn' is het gevolg van een adrescorrectie.

Het zijn voornamelijk eenmansbedrijven die binnen de gemeente verhuizen, namelijk 79 procent.

Van de grotere bedrijven (10 of meer banen) die verhuizen binnen de gemeente heeft 61 procent een bedrijventerrein of een kantoorlocatie als bestemming. Als verhuisreden wordt het vaakst 'groei/ruimtegebrek' genoemd.

Van alle binnengemeentelijke verhuizingen vindt 81 procent plaats buiten een werklocatie (1.341 van de 1.661).

Werklocaties met verhoudingsgewijs veel binnengemeentelijke verhuizingen zijn de Eemspoort met 44 verhuisbewegingen en het Europapark met 40 verhuisbewegingen.

Tabel 3.5.1 Ontwikkeling aantal vestigingen en banen naar bedrijventerreinen

Code	Bedrijventerrein	Vestigingen						Ontw. '18 - '19		Banen						Ontw. '18 - '19	
		2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%	2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%
89	Bedrijventerrein Ten Boer	18	21	19	20	20	29	9	45,0	70	133	125	124	127	161	34	26,8
06	Damsterdiep	40	36	31	41	44	42	-2	-4,5	855	1.377	269	268	296	295	-1	-0,3
12	De Hoogte	37	35	40	39	37	38	1	2,7	443	422	482	489	417	455	38	9,1
04	Driebond	142	148	173	174	191	189	-2	-1,0	2.418	2.008	2.507	2.587	2.801	2.769	-32	-1,1
02	Eemskanaal	98	106	121	149	168	200	32	19,0	2.393	1.913	2.046	2.458	2.709	3.012	303	11,2
22	Eemspoort	320	362	355	363	378	389	11	2,9	4.626	4.918	4.865	5.125	5.458	5.906	448	8,2
03	Euvelgunne	159	156	166	169	171	173	2	1,2	2.383	1.889	2.065	2.207	2.189	2.410	221	10,1
91	Felland	38	49	50	46	44	39	-5	-11,4	225	226	237	176	199	184	-15	-7,5
08	Het Witte Lam	105	111	116	103	99	101	2	2,0	1.061	441	520	469	462	477	15	3,2
15	Hoendiep	136	162	164	205	224	222	-2	-0,9	1.921	1.509	1.283	1.521	1.736	1.670	-66	-3,8
29	Hoendiep Noord	1	1	2	4	2	2	0	0,0	x	x	x	x	x	x	.	.
18	Hoogkerk Oost	4	3	3	4	4	4	0	0,0	x	x	x	x	x	x	.	.
19	Hoogkerk Vierverlaten	34	27	26	27	24	23	-1	-4,2	796	680	728	718	689	771	82	11,9
26	Meerstad bedrijventerrein	2	2	2	2	2	3	1	50,0	x	x	x	x	x	x	.	.
24	Milieuboulevard I	3	2	2	2	2	2	0	0,0	x	x	x	x	x	x	.	.
05	Oosterhoogebrug	93	99	89	94	99	100	1	1,0	584	502	454	450	454	466	12	2,6
17	Peizerweg	60	64	63	60	64	95	31	48,4	2.290	2.290	2.208	2.168	2.219	2.300	81	3,7
14	Reitdiep	39	50	53	48	58	54	-4	-6,9	572	494	518	502	513	675	162	31,6
25	Roodehaan	1	3	6	7	6	5	-1	-16,7	x	x	42	94	95	97	2	2,1
11	Ulgersmaborg	98	102	102	116	119	125	6	5,0	983	532	492	520	521	570	49	9,4
10	Ulgersmaweg	84	73	77	91	88	75	-13	-14,8	503	384	448	471	422	346	-76	-18,0
20	Westpoort	4	4	5	6	6	7	1	16,7	x	x	143	136	149	184	35	23,5
01	Winschoterdiep	236	230	240	237	243	239	-4	-1,6	4.527	4.426	4.558	5.123	5.525	5.461	-64	-1,2
57	Zernike Campus	124	115	120	111	102	100	-2	-2,0	5.697	7.298	7.239	7.359	7.680	7.838	158	2,1
Totaal		1.876	1.961	2.025	2.118	2.195	2.256	61	2,8	32.528	31.665	31.297	33.045	34.749	36.139	1.390	4,0

Tabel 3.5.2 Ontwikkeling aantal vestigingen en banen naar kantoorlocaties

Code	Kantoorlocatie	Vestigingen						Ontw. '18 - '19		Banen						Ontw. '18 - '19	
		2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%	2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%
50	Corpus den Hoorn Zuid	125	150	169	169	185	200	15	8,1	6.983	6.552	6.493	6.884	7.524	7.718	194	2,6
59	de Meeuwen	18	14	14	17	18	21	3	16,7	1.365	1.687	1.787	1.989	1.934	2.020	86	4,4
54	Europapark	97	122	120	122	137	167	30	21,9	4.006	5.231	5.099	5.000	5.258	6.031	773	14,7
55	Hunzepark	11	11	11	12	11	11	0	0,0	x	566	408	424	453	489	36	7,9
53	Kempkensberg	4	6	7	8	7	7	0	0,0	x	3.368	3.183	3.198	3.161	2.987	-174	-5,5
21	Kranenburg	39	50	51	54	55	54	-1	-1,8	3.087	3.437	4.497	4.524	5.134	5.288	154	3,0
52	Martini Trade Park	82	94	105	113	115	126	11	9,6	2.802	2.523	2.826	3.142	3.072	3.226	154	5,0
51	Stationsgebied	54	46	51	51	50	51	1	2,0	3.763	3.791	3.678	3.596	3.511	3.748	237	6,8
56	UMCG en omgeving	38	41	39	38	37	33	-4	-10,8	11.753	12.626	12.550	12.926	12.983	12.927	-56	-0,4
Totaal		468	534	567	584	615	670	55	8,9	36.313	39.781	40.521	41.683	43.030	44.434	1.404	3,3

Tabel 3.5.3 Ontwikkeling aantal vestigingen en banen naar type werklocatie en woonplaats

Locatie	Vestigingen							Banen								
	Jaar						Ontw. '18 - '19		Jaar						Ontw. '18 - '19	
	2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%	2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%
Bedrijventerreinen	1.876	1.961	2.025	2.118	2.195	2.256	61	2,8	32.528	31.665	31.297	33.045	34.749	36.139	1.390	4,0
Kantoorlocaties	468	534	567	584	615	670	55	8,9	36.313	39.781	40.521	41.683	43.030	44.434	1.404	3,3
Binnenstad	3.357	3.495	3.456	3.595	3.756	3.856	100	2,7	23.412	24.939	24.794	26.538	27.341	26.731	-610	-2,2
Glimmen	119	130	131	136	153	161	8	5,2	413	347	360	416	442	407	-35	-7,9
Noordlaren	51	66	67	71	75	73	-2	-2,7	117	142	146	149	166	147	-19	-11,4
Onnen	46	58	56	62	71	66	-5	-7,0	359	370	370	387	401	120	-281	-70,1
overig Haren Gn	1.222	1.389	1.385	1.420	1.502	1.464	-38	-2,5	6.838	5.894	5.936	6.085	6.169	6.646	477	7,7
Garmerwolde	49	57	60	63	69	62	-7	-10,1	163	160	163	170	174	168	-6	-3,4
Lellens	12	12	12	12	10	12	2	20,0	31	22	24	24	16	17	1	6,3
Sint Annen	28	33	31	33	32	33	1	3,1	41	50	47	45	47	52	5	10,6
Ten Post	87	89	86	86	84	87	3	3,6	278	300	281	281	281	241	-40	-14,2
Thesinge	68	74	69	71	71	71	0	0,0	119	123	120	142	133	111	-22	-16,5
Winneweer	19	20	20	20	20	21	1	5,0	33	45	56	64	64	82	18	28,1
Woltersum	26	29	30	30	29	26	-3	-10,3	45	63	60	57	64	56	-8	-12,5
overig Ten Boer	227	251	242	243	228	222	-6	-2,6	809	1.129	1.030	1.055	1.002	845	-157	-15,7
Harkstede GN				28	33	34	1	3,0				65	64	110	46	71,9
Lageland GN				23	28	26	-2	-7,1				32	37	42	5	13,5
Meerstad				35	53	71	18	34,0				62	75	98	23	30,7
overig gemeente	8.862	10.250	10.667	11.076	11.606	12.352	746	6,4	39.005	37.691	38.781	38.565	39.586	40.615	1.029	2,6
Totaal	16.517	18.448	18.904	19.706	20.630	21.563	933	4,5	140.504	142.721	143.986	148.865	153.841	157.061	3.220	2,1

3.6 Vacatures en toekomstverwachting

In het werkgelegenheidsonderzoek hebben we de vestigingen gevraagd hoeveel openstaande vacatures er op 1 april 2019 waren. De respons op deze vraag was 37,7 procent. Aan de hand van de respons is de vacaturegraad (aantal openstaande vacatures per 1.000 banen) berekend.

Bij de respondenten is het aantal vacatures gedaald met bijna 500 ten opzichte van 2018. Een daling zien we in de 'Gezondheids- en welzijnzorg' en de 'Informatie en communicatie'.

De vacaturegraad is het afgelopen jaar gedaald, maar is hoger dan in 2017.

Secties met een hoge vacaturegraad (boven de 5) zijn de 'Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening' en 'Informatie en communicatie'.

De respons op de vraag naar de toekomstverwachting was 38,9 procent, vergelijkbaar met voorgaande jaren. De verwachting voor 2019 – 2020 is iets minder positief dan de periode ervoor. Dit zien we vooral in de 'Groot- en detailhandel; reparatie van auto's'.

Secties met een bovengemiddelde positieve toekomstverwachting zijn 'Informatie en communicatie' en 'Overige zakelijke dienstverlening'.

Tabel 3.6.1 Vacaturegraad van de afgelopen vijf jaar

	2015	2016	2017	2018	2019	Aantal vacatures 2019
Inclusief uitzendbranche	2,1	2,9	2,8	3,7	3,0	2.594
Exclusief uitzendbranche	1,8	2,3	2,4	3,2	2,5	2.136

Tabel 3.6.2 Verwachting toekomst personeel van 2015-2016 tot en met 2019-2020

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Afname	2,7	2,7	2,2	2,0	2,1
Toename	11,4	12,3	15,2	14,8	12,0

4. Bedrijvendynamiek

We onderscheiden twee vormen van bedrijvendynamiek. De eerste vorm heeft betrekking op de ontwikkelingen die leiden tot een toe- of afname van het totale aantal vestigingen. Bij de tweede vorm gaat het om veranderingen die geen gevolgen hebben voor het totale aantal vestigingen. Dit betreft de binnengemeentelijke verhuizingen.

Het aantal vestigingen van de heringedeelde gemeente Groningen is per saldo toegenomen met 3.341 ten opzichte van de voormalige gemeente Groningen.

De herindeling van de gemeente Groningen met Haren en Ten Boer leverde netto 2.394 vestigingen en 8.822 vaste banen op.

Van de 'Starters' is 85 procent een eenmansbedrijf. De meeste zijn gestart in de afdeling 'Industrieel ontwerp en vormgeving' (M 74) en 'Wellness en overige dienstverlening' (S 96) of als webwinkel.

Het aantal vestigingen dat is verhuisd naar buiten de gemeente, is toegenomen met 20 procent. Het merendeel vertrekt naar een van de drie noordelijke provincies.

Het aandeel eenmansbedrijven dat vertrekt, blijft constant en ligt al jaren rond de 70 procent.

Tussen 1 april 2019 en 31 december 2019 zijn er per saldo 1.000 vestigingen bijgekomen. Dit is een voorlopig cijfer.

Tabel 4.1 Oprichting en opheffing van vestigingen naar reden

	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Oprichting					
Starter	1.323	1.517	1.869	1.890	2.304
Oprichting algemeen	530	476	462	559	500
Vestiging van buiten de gemeente	492	575	696	610	684
Gemeentelijke grenscorrectie 2017			84		
Gemeentelijke herindeling 2019					2.394
Overig	190	177	229	207	204
Totaal	2.535	2.745	3.340	3.266	6.086
Opheffing					
Faillissement	62	49	33	34	27
Beëindiging activiteiten	1.011	1.084	1.212	1.134	1.261
Vertrek naar buiten de gemeente	687	829	953	856	1.042
Overig	329	307	395	413	415
Totaal	2.089	2.269	2.593	2.437	2.745
Saldo	446	476	747	829	3.341

Bijlagen

Bijlage I Vestigingen en banen per sectie in 2018 en 2019

Sectie	Afdeling	Omschrijving	Vestigingen		Ontw. '18 - '19		Banen		Ontw. '18 - '19	
			2018	2019	abs.	%	2018	2019	abs.	%
A Landbouw, bosbouw en visserij	01	Landbouw, jacht en dienstverlening voor de landbouw en jacht	194	178	-16	-8,2	402	354	-48	-11,9
	02	Bosbouw; exploitatie van bossen en dienstverlening voor de bosbouw	1	2	1	100,0	x	x	x	x
	03	Visserij en kweken van vis en schaaldieren	2	1	-1	-50,0	x	x	x	x
	Totaal sectie A		197	181	-16	-8,1	405	357	-48	-11,9
B Winning van delfstoffen	06	Winning van aardolie en aardgas	1	1	0	0,0	x	x	x	x
	08	Winning van delfstoffen (geen olie en gas)
	09	Dienstverlening voor de winning van delfstoffen
	Totaal sectie B		1	1	0	0,0	x	x	x	x
C Industrie	10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	48	50	2	4,2	606	658	52	8,6
	11	Vervaardiging van dranken	12	14	2	16,7	84	87	3	3,6
	12	Vervaardiging van tabaksproducten	1	1	0	0,0	x	x	x	x
	13	Vervaardiging van textiel	23	26	3	13,0	92	96	4	4,3
	14	Vervaardiging van kleding	17	18	1	5,9	23	24	1	4,3
	15	Vervaardiging van leer, lederwaren en schoenen	5	4	-1	-20,0	5	x	x	x
	16	Primaire houtbewerking en vervaardiging van artikelen van hout, kurk, riet en vlechtwerk (geen meubels)	22	19	-3	-13,6	66	50	-16	-24,2
	17	Vervaardiging van papier, karton en papier- en kartonwaren	5	5	0	0,0	174	121	-53	-30,5
	18	Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	66	51	-15	-22,7	481	322	-159	-33,1
	19	Vervaardiging van cokesovenproducten en aardolieverwerking
	20	Vervaardiging van chemische producten	4	6	2	50,0	x	60	x	x
21	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	7	7	0	0,0	227	252	25	11,0	
22	Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	12	11	-1	-8,3	199	223	24	12,1	
23	Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten	23	24	1	4,3	124	136	12	9,7	

Sectie	Afdeling	Omschrijving	Vestigingen		Ontw. '18 - '19		Banen		Ontw. '18 - '19	
			2018	2019	abs.	%	2018	2019	abs.	%
C Industrie	24	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	1	2	1	100,0	x	x	x	x
	25	Vervaardiging van producten van metaal (geen machines en apparaten)	58	67	9	15,5	490	546	56	11,4
	26	Vervaardiging van computers en van elektronische en optische apparatuur	17	14	-3	-17,6	416	409	-7	-1,7
	27	Vervaardiging van elektrische apparatuur	5	6	1	20,0	36	32	-4	-11,1
	28	Vervaardiging van overige machines en apparaten	15	17	2	13,3	857	817	-40	-4,7
	29	Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers	7	8	1	14,3	35	36	1	2,9
	30	Vervaardiging van overige transportmiddelen	7	7	0	0,0	12	14	2	16,7
	31	Vervaardiging van meubels	108	116	8	7,4	223	169	-54	-24,2
	32	Vervaardiging van overige goederen	75	77	2	2,7	1.466	1.293	-173	-11,8
	33	Reparatie en installatie van machines en apparaten	46	44	-2	-4,3	246	191	-55	-22,4
	Totaal sectie C		584	594	10	1,7	6.215	5.867	-348	-5,6
D Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	35	Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht	9	8	-1	-11,1	1.467	1.478	11	0,7
		Totaal sectie D	9	8	-1	-11,1	1.467	1.478	11	0,7
E Winning en distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	36	Winning en distributie van water	4	2	-2	-50,0	x	x	x	x
	37	Afvalwaterinzameling en -behandeling	1	1	0	0,0	x	x	x	x
	38	Afvalinzameling en -behandeling; voorbereiding tot recycling	12	13	1	8,3	495	551	56	11,3
	39	Sanering en overig afvalbeheer	3	2	-1	-33,3	x	x	x	x
		Totaal sectie E	20	18	-2	-10,0	851	898	47	5,5
F Bouwnijverheid	41	Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw en projectontwikkeling	495	507	12	2,4	1.612	1.610	-2	-0,1
	42	Grond-, water- en wegenbouw (geen grondverzet)	35	42	7	20,0	331	352	21	6,3
	43	Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	536	560	24	4,5	2.879	2.937	58	2,0
		Totaal sectie F	1.066	1.109	43	4,0	4.822	4.899	77	1,6
G Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	45	Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangers	301	302	1	0,3	1.610	1.726	116	7,2
	46	Groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's en motorfietsen)	606	651	45	7,4	3.685	3.922	237	6,4
	47	Detailhandel (niet in auto's)	1.939	2.011	72	3,7	14.212	14.293	81	0,6
	Totaal sectie G	2.846	2.964	118	4,1	19.507	19.941	434	2,2	

Sectie	Afdeling	Omschrijving	Vestigingen		Ontw. '18 - '19		Banen		Ontw. '18 - '19	
			2018	2019	abs.	%	2018	2019	abs.	%
H Vervoer en opslag	49	Vervoer over land	153	179	26	17,0	2.052	2.145	93	4,5
	50	Vervoer over water	46	48	2	4,3	213	222	9	4,2
	51	Luchtvaart	1	1	0	0,0	x	x	x	x
	52	Opslag en dienstverlening voor vervoer	100	107	7	7,0	366	394	28	7,7
	53	Post en koeriers	52	58	6	11,5	1.057	1.071	14	1,3
	Totaal sectie H		352	393	41	11,6	3.689	3.833	144	3,9
I Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	55	Logiesverstrekking	73	80	7	9,6	720	792	72	10,0
	56	Restaurants, cafetaria's e.d.	844	901	57	6,8	8.064	8.524	460	5,7
	Totaal sectie I		917	981	64	7,0	8.784	9.316	532	6,1
J Informatie en communicatie	58	Uitgeverijen	67	68	1	1,5	816	788	-28	-3,4
	59	Productie en distributie van films en televisieprogramma's; maken en uitgeven van geluidsopnamen	252	279	27	10,7	446	475	29	6,5
	60	Verzorgen en uitzenden van radio- en televisieprogramma's	3	4	1	33,3	x	x	x	x
	61	Telecommunicatie	23	22	-1	-4,3	1.834	2.021	187	10,2
	62	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie	1.232	1.257	25	2,0	5.897	6.132	235	4,0
	63	Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	181	173	-8	-4,4	549	550	1	0,2
	Totaal sectie J		1.758	1.803	45	2,6	9.676	10.089	413	4,3
K Financiële instellingen	64	Financiële instellingen (geen verzekeringen en pensioenfondsen)	23	26	3	13,0	488	533	45	9,2
	65	Verzekeringen en pensioenfondsen (geen verplichte sociale verzekeringen)	9	5	-4	-44,4	886	939	53	6,0
	66	Overige financiële dienstverlening	123	129	6	4,9	442	450	8	1,8
	Totaal sectie K		155	160	5	3,2	1.816	1.922	106	5,8
L Verhuur van en handel in onroerend goed	68	Verhuur van en handel in onroerend goed	268	264	-4	-1,5	1.347	1.369	22	1,6
	Totaal sectie L		268	264	-4	-1,5	1.347	1.369	22	1,6
M Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	69	Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	582	583	1	0,2	2.507	2.561	54	2,2
	70	Holdings (geen financiële), conerndiensten binnen eigen concern en managementadviesing	1.408	1.458	50	3,6	2.805	2.804	-1	0,0

Sectie	Afdeling	Omschrijving	Vestigingen		Ontw. '18 - '19		Banen		Ontw. '18 - '19	
			2018	2019	abs.	%	2018	2019	abs.	%
M Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening	71	Architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies; keuring en controle	518	538	20	3,9	2.221	2.382	161	7,2
	72	Speur- en ontwikkelingswerk	150	137	-13	-8,7	1.404	1.390	-14	-1,0
	73	Reclame en marktonderzoek	672	662	-10	-1,5	1.919	1.905	-14	-0,7
	74	Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling en overige consultancy	1.143	1.229	86	7,5	1.413	1.592	179	12,7
	75	Veterinaire dienstverlening	22	25	3	13,6	107	117	10	9,3
Totaal sectie M			4.495	4.632	137	3,0	12.376	12.751	375	3,0
N Verhuur van roerende goederen en overige zakelijke dienstverlening	77	Verhuur en lease van auto's, consumentenartikelen, machines en overige roerende goederen	103	109	6	5,8	483	501	18	3,7
	78	Arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer	256	271	15	5,9	2.867	2.855	-12	-0,4
	79	Reisbemiddeling, reisorganisatie, toeristische informatie en reserveringsbureaus	78	80	2	2,6	336	329	-7	-2,1
	80	Beveiliging en opsporing	33	34	1	3,0	571	632	61	10,7
	81	Facility management, reiniging en landschapsverzorging	210	215	5	2,4	3.108	3.078	-30	-1,0
	82	Overige zakelijke dienstverlening	216	269	53	24,5	4.098	4.109	11	0,3
Totaal sectie N			896	978	82	9,2	11.463	11.504	41	0,4
O Openbaar bestuur, overheidsdiensten en verplichte sociale verzekeringen	841	Openbaar bestuur	39	37	-2	-5,1	7.417	7.131	-286	-3,9
	842	Overheidsdiensten	22	21	-1	-4,5	3.097	3.131	34	1,1
	843	Verplichte sociale verzekeringen	3	4	1	33,3	x	x	x	x
Totaal sectie O			64	62	-2	-3,1	12.086	11.962	-124	-1,0
P Onderwijs	852	Primair en speciaal onderwijs	87	83	-4	-4,6	2.051	2.281	230	11,2
	853	Voortgezet onderwijs	70	70	0	0,0	4.451	4.510	59	1,3
	854	Tertiair onderwijs	54	58	4	7,4	9.380	9.875	495	5,3
	855	Overig onderwijs	1.150	1.306	156	13,6	1.703	1.829	126	7,4
	856	Dienstverlening voor het onderwijs	21	22	1	4,8	61	31	-30	-49,2
Totaal sectie P			1.382	1.539	157	11,4	17.646	18.526	880	5,0
Q Gezondheids- en welzijnszorg	861	Ziekenhuizen en geestelijke gezondheids- en verslavingszorg met overnachting	18	20	2	11,1	16.047	16.586	539	3,4
	862	Medische en tandheelkundige praktijken	601	638	37	6,2	2.314	2.448	134	5,8
	869	Paramedische praktijken en overige gezondheidszorg zonder overnachting	1.075	1.143	68	6,3	5.557	4.998	-559	-10,1

Sectie	Afdeling	Omschrijving	Vestigingen		Ontw. '18 - '19		Banen		Ontw. '18 - '19	
			2018	2019	abs.	%	2018	2019	abs.	%
Q Gezondheids- en welzijnszorg	871	Verpleeghuizen	8	9	1	12,5	2.528	2.969	441	17,4
	872	Huizen en dagverblijven voor verstandelijk gehandicapten	33	31	-2	-6,1	635	668	33	5,2
	873	Huizen en dagverblijven voor niet-verstandelijk gehandicapten en verzorgingshuizen	19	18	-1	-5,3	1.493	1.257	-236	-15,8
	879	Jeugdzorg en maatschappelijke opvang met overnachting	25	27	2	8,0	455	427	-28	-6,2
	881	Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting gericht op ouderen en gehandicapten	170	189	19	11,2	2.114	2.230	116	5,5
	889	Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting niet specifiek gericht op ouderen en gehandicapten	495	492	-3	-0,6	3.602	3.509	-93	-2,6
		Totaal sectie Q		2.444	2.567	123	5,0	34.745	35.092	347
R Cultuur, sport en recreatie	90	Kunst	1.822	1.866	44	2,4	2.265	2.288	23	1,0
	91	Culturele uitleencentra, openbare archieven, musea, dieren- en plantentuinen, natuurbehoud	51	53	2	3,9	626	601	-25	-4,0
	92	Loterijen en kansspelen	9	7	-2	-22,2	56	234	178	317,9
	93	Sport en recreatie	224	239	15	6,7	1.430	1.540	110	7,7
	Totaal sectie R		2.106	2.165	59	2,8	4.377	4.663	286	6,5
S Overige dienstverlening	94	Levensbeschouwelijke en politieke organisaties, belangen- en ideële organisaties, hobbyclubs	89	84	-5	-5,6	825	780	-45	-5,5
	95	Reparatie van computers en consumentenartikelen	130	145	15	11,5	188	212	24	12,8
	96	Wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche	851	915	64	7,5	1.554	1.600	46	3,0
	Totaal sectie S		1.070	1.144	74	6,9	2.567	2.592	25	1,0
T Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishouden voor eigen gebruik	97	Huishoudens als werkgever van huishoudelijk personeel
	98	Niet-gespecificeerde productie van goederen en diensten door particuliere huishoudens voor eigen gebruik
	Totaal sectie T	
U Extraterritoriale organisatie en lichamen	99	Extraterritoriale organisaties en lichamen
	Totaal sectie U	
Totaal			20.630	21.563	933	4,5	153.841	157.061	3.220	2,1

Bijlage II Ontwikkeling aantal vestigingen naar werklocatie en gebied

Code	Locatie	Binnengemeentelijke verhuizingen (BV)								
		Aantal 2018	Begonnen	Opgeheven	Saldo	Naar Terrein	Van terrein	Binnen terrein	Saldo BV	Aantal 2019
01	Winschoterdiep	243	15	26	-11	17	10	1	7	239
02	Eemskanaal	168	43	20	23	17	8	0	9	200
03	Euvelgunne	171	15	16	-1	10	7	1	3	173
04	Driebond	191	22	21	1	15	18	2	-3	189
05	Oosterhoogebrug	99	8	8	0	5	4	1	1	100
06	Damsterdiep	44	8	11	-3	4	3	0	1	42
08	Het Witte Lam	99	11	9	2	3	3	1	0	101
10	Ulgersmaweg	88	3	13	-10	2	5	0	-3	75
11	Ulgersmaborg	119	14	13	1	12	7	1	5	125
12	De Hoogte	37	1	2	-1	4	2	0	2	38
14	Reitdiep	58	2	9	-7	6	3	3	3	54
15	Hoendiep	224	24	20	4	11	17	4	-6	222
17	Peizerweg	64	15	2	13	19	1	1	18	95
18	Hoogkerk Oost	4	0	0	0	0	0	0	0	4
19	Hoogkerk Vierverlaten	24	0	1	-1	0	0	0	0	23
20	Westpoort	6	1	0	1	0	0	0	0	7
22	Eemspoort	378	47	40	7	19	15	10	4	389
24	Milieuboulevard I	2	0	0	0	0	0	0	0	2
25	Roodehaan	6	1	1	0	0	1	0	-1	5
26	Meerstad bedrijventerrein	2	0	0	0	1	0	0	1	3
29	Hoendiep Noord	2	0	0	0	0	0	0	0	2
57	Zernike Campus	102	9	8	1	5	8	2	-3	100
89	Bedrijventerrein Ten Boer	0	30	3	27	2	0	0	2	29
91	Felland	0	44	5	39	0	0	0	0	39
21	Kranenburg	55	2	4	-2	2	1	1	1	54
50	Corpus den Hoorn Zuid	185	31	25	6	13	4	3	9	200
51	Stationsgebied	50	7	7	0	4	3	0	1	51
52	Martini Trade Park	115	17	15	2	15	6	2	9	126
53	Kempkensberg	7	1	1	0	0	0	1	0	7
54	Europapark	137	24	12	12	29	11	0	18	167

Code	Locatie	Binnengemeentelijke verhuizingen (BV)								
		Aantal 2018	Begonnen	Opgeheven	Saldo	Naar Terrein	Van terrein	Binnen terrein	Saldo BV	Aantal 2019
55	Hunzepark	11	0	0	0	0	0	0	0	11
56	UMCG en omgeving	37	1	2	-1	0	3	0	-3	33
59	de Meeuwen	18	2	2	0	4	1	0	3	21
	Totaal werklocaties	2.746	398	296	102	219	141	34	78	2.926
	Binnenstad	3.756	707	563	144	176	220	140	-44	3.856
	Glimmen	0	176	17	159	4	2	0	2	161
	Noordlaren	0	75	2	73	0	0	2	0	73
	Onnen	0	72	6	66	0	0	0	0	66
	overig Haren Gn	0	1.546	91	1.455	25	16	13	9	1.464
	Garmerwolde	0	66	5	61	1	0	0	1	62
	Lellens	0	13	1	12	0	0	0	0	12
	Sint Annen	0	33	0	33	0	0	0	0	33
	Ten Post	0	90	6	84	4	1	0	3	87
	Thesinge	0	72	1	71	1	1	0	0	71
	Winneweer	0	21	0	21	0	0	0	0	21
	Woltersum	0	27	1	26	0	0	0	0	26
	overig Ten Boer	0	240	17	223	2	3	2	-1	222
	Harkstede GN	33	6	3	3	0	2	0	-2	34
	Lageland GN	28	2	5	-3	1	0	0	1	26
	Meerstad	53	15	7	8	11	1	0	10	71
	overig gemeente	11.606	2.527	1.724	803	249	306	777	-57	12.352
Totaal		18.222	6.086	2.745	3.341	693	693	968	0	21.563

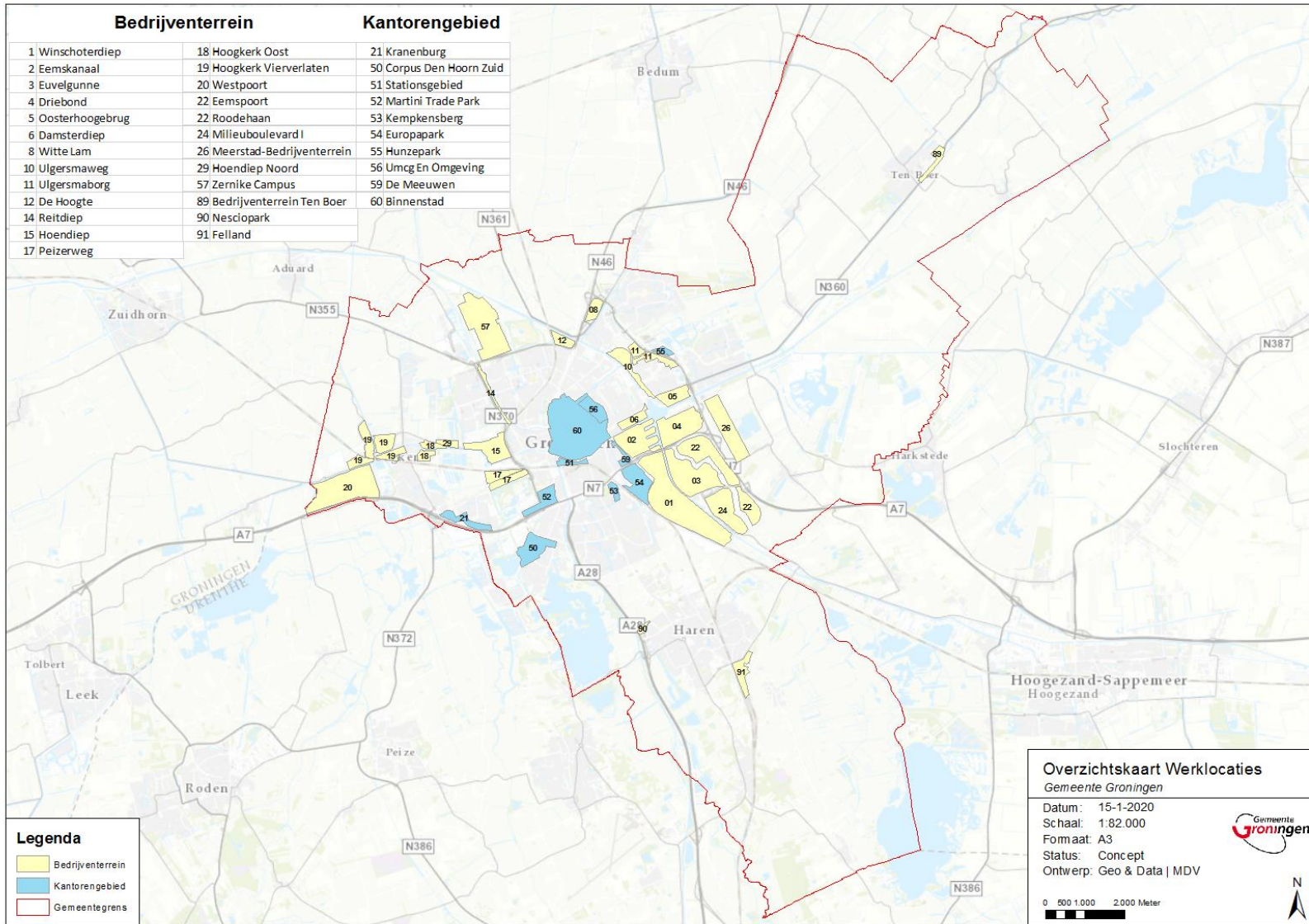
Bijlage III Aantal vestigingen en banen naar grootteklasse en voormalige gemeente

		Vestigingen					Ontw. '18 - '19		Banen					Ontw. '18 - '19			
		2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%	2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%
geen vast personeel																	
	Groningen	339	121	106	125	92	93	1	1,1	10	98	114	11	1	1	0	0,0
	Haren	4	.	.	.	1	9	8	800,0	5	.	.	.	1	.	-1	-100,0
	Ten Boer	3	1	1	.	2	4	2	100,0	9	2	2	.	3	.	-3	-100,0
	Subtotaal	346	122	107	125	95	106	11	11,6	24	100	116	11	5	1	-4	-80,0
1 persoon																	
	Groningen	8.320	10.483	11.006	11.871	12.686	13.510	824	6,5	8.387	10.567	11.123	11.947	12.754	13.567	813	6,4
	Haren	824	1.121	1.134	1.191	1.290	1.346	56	4,3	866	1.154	1.174	1.230	1.321	1.347	26	2,0
	Ten Boer	269	355	350	351	344	376	32	9,3	271	378	360	359	350	378	28	8,0
	Subtotaal	9.413	11.959	12.490	13.413	14.320	15.232	912	6,4	9.524	12.099	12.657	13.536	14.425	15.292	867	6,0
2-9 personen																	
	Groningen	4.133	3.948	3.894	3.718	3.699	3.786	87	2,4	15.744	15.405	15.506	15.084	14.978	14.935	-43	-0,3
	Haren	544	485	472	455	458	355	-103	-22,5	1.957	1.826	1.847	1.812	1.714	1.398	-316	-18,4
	Ten Boer	242	203	191	199	189	156	-33	-17,5	802	721	682	691	654	507	-147	-22,5
	Subtotaal	4.919	4.636	4.557	4.372	4.346	4.297	-49	-1,1	18.503	17.952	18.035	17.587	17.346	16.840	-506	-2,9
10-49 personen																	
	Groningen	1.298	1.257	1.269	1.296	1.347	1.407	60	4,5	27.464	26.586	26.475	27.521	28.591	29.837	1.246	4,4
	Haren	82	72	66	70	78	73	-5	-6,4	1.515	1.354	1.222	1.217	1.415	1.507	92	6,5
	Ten Boer	18	24	24	24	24	23	-1	-4,2	354	531	483	481	458	429	-29	-6,3
	Subtotaal	1.398	1.353	1.359	1.390	1.449	1.503	54	3,7	29.333	28.471	28.180	29.219	30.464	31.773	1.309	4,3
50-249 personen																	
	Groningen	363	306	311	316	326	331	5	1,5	39.922	34.621	35.308	34.834	35.747	36.577	830	2,3
	Haren	18	12	15	16	16	17	1	6,3	1.797	1.425	1.607	1.462	1.707	1.571	-136	-8,0
	Ten Boer	2	3	3	4	4	4	0	0,0	153	393	379	431	443	419	-24	-5,4
	Subtotaal	383	321	329	336	346	352	6	1,7	41.872	36.439	37.294	36.727	37.897	38.567	670	1,8
250 en meer personen																	
	Groningen	54	55	60	67	72	70	-2	-2,8	39.436	46.440	46.505	50.293	52.485	52.907	422	0,8
	Haren	4	2	2	3	2	3	1	50,0	1.812	1.220	1.199	1.492	1.219	1.681	462	37,9
	Ten Boer
	Subtotaal	58	57	62	70	74	73	-1	-1,4	41.248	47.660	47.704	51.785	53.704	54.588	884	1,6
Totaal		16.517	18.448	18.904	19.706	20.630	21.563	933	4,5	140.504	142.721	143.986	148.865	153.841	157.061	3.220	2,1

Bijlage IV Aantal vestigingen en banen naar branche en voormalige gemeente

		Vestigingen						Ontw. '18 - '19		Banen						Ontw. '18 - '19	
		2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%	2010	2015	2016	2017	2018	2019	abs.	%
Landbouw / Visserij	Groningen	47	59	54	64	62	56	-6	-9,7	96	107	100	107	112	104	-8	-7,1
	Haren	44	48	48	45	47	37	-10	-21,3	164	103	100	81	85	65	-20	-23,5
	Ten Boer	104	98	95	93	89	89	0	0,0	269	222	217	205	210	190	-20	-9,5
	Subtotaal	195	205	197	202	198	182	-16	-8,1	529	432	417	393	407	359	-48	-11,8
Industrie / Nutsbedrijven	Groningen	516	499	510	531	546	554	8	1,5	8.764	7.862	7.973	7.978	8.182	7.931	-251	-3,1
	Haren	33	43	41	42	47	43	-4	-8,5	180	161	152	164	172	145	-27	-15,7
	Ten Boer	25	20	21	21	20	23	3	15,0	178	176	174	169	179	167	-12	-6,7
	Subtotaal	574	562	572	594	613	620	7	1,1	9.122	8.199	8.299	8.311	8.533	8.243	-290	-3,4
Bouwnijverheid	Groningen	825	789	840	862	895	944	49	5,5	5.337	4.120	4.025	4.183	4.373	4.510	137	3,1
	Haren	86	103	105	106	105	98	-7	-6,7	279	278	267	269	258	244	-14	-5,4
	Ten Boer	63	73	77	76	66	67	1	1,5	124	200	190	208	191	145	-46	-24,1
	Subtotaal	974	965	1.022	1.044	1.066	1.109	43	4,0	5.740	4.598	4.482	4.660	4.822	4.899	77	1,6
Handel / Horeca	Groningen	3.217	3.347	3.351	3.340	3.405	3.560	155	4,6	21.891	23.171	23.540	25.113	26.535	27.326	791	3,0
	Haren	276	262	271	274	268	301	33	12,3	1.294	1.230	1.354	1.414	1.437	1.568	131	9,1
	Ten Boer	93	89	89	94	90	84	-6	-6,7	328	372	386	393	319	363	44	13,8
	Subtotaal	3.586	3.698	3.711	3.708	3.763	3.945	182	4,8	23.513	24.773	25.280	26.920	28.291	29.257	966	3,4
Onderwijs	Groningen	757	892	926	1.095	1.240	1.386	146	11,8	13.957	15.431	15.890	16.315	16.762	17.492	730	4,4
	Haren	82	81	76	87	110	129	19	17,3	1.117	741	720	728	762	930	168	22,0
	Ten Boer	24	33	30	30	32	24	-8	-25,0	145	168	118	112	122	104	-18	-14,8
	Subtotaal	863	1.006	1.032	1.212	1.382	1.539	157	11,4	15.219	16.340	16.728	17.155	17.646	18.526	880	5,0
Gezondheidszorg	Groningen	1.579	1.823	1.918	2.005	2.123	2.218	95	4,5	28.686	29.669	29.129	30.674	32.004	32.108	104	0,3
	Haren	191	228	225	238	278	288	10	3,6	2.133	2.175	2.187	2.273	2.309	2.562	253	11,0
	Ten Boer	39	46	44	45	43	61	18	41,9	197	451	420	427	432	422	-10	-2,3
	Subtotaal	1.809	2.097	2.187	2.288	2.444	2.567	123	5,0	31.016	32.295	31.736	33.374	34.745	35.092	347	1,0
Commerciële dienstverlening	Groningen	6.013	6.996	7.207	7.547	7.880	8.350	470	6,0	36.291	37.470	37.800	38.389	39.983	41.362	1.379	3,4
	Haren	674	800	792	808	838	762	-76	-9,1	2.246	1.722	1.699	1.725	1.792	1.632	-160	-8,9
	Ten Boer	161	186	175	184	187	178	-9	-4,8	272	298	290	346	334	286	-48	-14,4
	Subtotaal	6.848	7.982	8.174	8.539	8.905	9.290	385	4,3	38.809	39.490	39.789	40.460	42.109	43.280	1.171	2,8
Niet-commerciële dienstverlening	Groningen	1.553	1.765	1.840	1.949	2.071	2.129	58	2,8	15.941	15.887	16.574	16.931	16.605	16.991	386	2,3
	Haren	90	127	131	135	152	145	-7	-4,6	539	569	570	559	562	358	-204	-36,3
	Ten Boer	25	41	38	35	36	37	1	2,8	76	138	111	102	121	56	-65	-53,7
	Subtotaal	1.668	1.933	2.009	2.119	2.259	2.311	52	2,3	16.556	16.594	17.255	17.592	17.288	17.405	117	0,7
Totaal		16.517	18.448	18.904	19.706	20.630	21.563	933	4,5	140.504	142.721	143.986	148.865	153.841	157.061	3.220	2,1

Bijlage V Grafisch overzicht van de werklocaties

Bijlage VI Overzicht indeling speerpuntsectoren

Creatieve industrie

Bron: CBS/ Monitor topsectoren 2015

SBI-code	Omschrijving
J 5811	Uitgeverijen van boeken en databanken
J 5812	Databanken
J 5813	Uitgeverijen van kranten
J 5814	Uitgeverijen van tijdschriften
J 5819	Overige uitgeverijen (niet van software)
J 59111	Productie van films (geen televisiefilms)
J 59112	Productie van televisieprogramma's
J 5912	Facilitaire activiteiten voor film- en televisieproductie
J 5913	Distributie van films en televisieproducties
J 5914	Bioscopen
M 7021	Public relationsbureaus
M 71111	Architecten (geen interieurarchitecten)
M 71112	Interieurarchitecten
M 7311	Reclamebureaus
M 74101	Communicatie- en grafisch ontwerp
M 74102	Industrieel en productontwerp
M 74103	Interieur- en ruimtelijk ontwerp
M 74201	Fotografie
R 90011	Beoefening van podiumkunst
R 90012	Producenten van podiumkunst
R 9002	Dienstverlening voor uitvoerende kunst
R 9003	Schrijven en overige scheppende kunst
R 91019	Overige culturele uitleencentra en openbare archieven
R 91021	Musea
R 9103	Monumentenzorg

Energie

Bron: CBS/ Monitor topsectoren 2015

SBI-code	Omschrijving
B 0620	Winning van aardgas
B 0910	Dienstverlening voor de winning van aardolie en aardgas
C 2720	Vervaardiging van batterijen en accumulatoren
D 35111	Productie van elektriciteit door thermische, kern- en warmtekrachtcentrales
D 35112	Productie van elektriciteit door windenergie
D 35113	Productie van elektriciteit door zonnecellen, warmtepompen en waterkracht
D 3512	Beheer en exploitatie van transportnetten voor elektriciteit, aardgas en warm water
D 3513	Distributie van elektriciteit en gasvormige brandstoffen via leidingen
D 3514	Handel in elektriciteit en in gas via leidingen
D 3520	Productie van aardgas
D 3530	Productie en distributie van stoom en gekoelde lucht
M 72113	Biotechnologisch speur- en ontwikkelingswerk voor overige toepassingen
M 72192	Technisch speur- en ontwikkelingswerk
M 72199	Overig natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk (niet biotechnologisch)

ICT-sector

Bron: OESO/CBS (ICT, kennis en economie 2016 CBS)

SBI-code	Omschrijving
J 5821	Uitgeverijen van computerspellen
J 5829	Overige uitgeverijen van software
C 2611	Vervaardiging van elektronische componenten
C 2612	Vervaardiging van elektronische printplaten
C 2620	Vervaardiging van computers en randapparatuur
C 2630	Vervaardiging van communicatieapparatuur
C 2640	Vervaardiging van consumentenelektronica
C 2680	Vervaardiging van informatiedragers
G 4651	Groothandel in computers, randapparatuur en software
G 4652	Groothandel in elektronische en telecommunicatieapparatuur en bijbehorende onderdelen
J 6110	Draadgebonden telecommunicatie
J 6120	Draadloze telecommunicatie
J 6130	Telecommunicatie via satelliet
J 6190	Overige telecommunicatie
J 6201	Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software

ICT-sector**Bron: OESO/CBS (ICT, kennis en economie 2016 CBS)****SBI-code****Omschrijving**

J 6202	Advisering op het gebied van informatietechnologie
J 6203	Beheer van computerfaciliteiten
J 6209	Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie
J 6311	Gegevensverwerking, webhosting en aanverwante activiteiten
J 6312	Webportals
S 9511	Reparatie van computers en randapparatuur
S 9512	Reparatie van communicatieapparatuur

Life sciences & Health**Bron: CBS/ Monitor topsectoren 2015 / RUG werkgelegenheid, Bedrijvigheid 2012 (Cluster Healthy Ageing)****SBI-code****Omschrijving**

A 0128	Teelt van specerijgewassen en van aromatische en medicinale gewassen
C 2110	Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen
C 2120	Vervaardiging van farmaceutische producten (geen grondstoffen)
C 32502	Vervaardiging van medische instrumenten en hulpmiddelen (geen tandtechniek)
G 46461	Groothandel in farmaceutische producten
G 46462	Groothandel in medische en tandheeskundige instrumenten, verpleeg- en orthopedische artikelen en laboratoriumbenodigdheden
G 4773	Apotheken
Q 86101	Universitair medische centra
Q 86102	Algemene ziekenhuizen
Q 86103	Categorale ziekenhuizen
Q 86104	Geestelijke gezondheids- en verslavingszorg met overnachting
Q 8621	Praktijken van huisartsen
Q 86221	Praktijken van medisch specialisten en medische dagbehandelcentra (geen tandheelkunde of psychiatrie)
Q 86222	Praktijken van psychiaters en dagbehandelcentra voor geestelijke gezondheids- en verslavingszorg
Q 86231	Praktijken van tandartsen
Q 86232	Praktijken van tandheeskundig specialisten
Q 86911	Praktijken van verloskundigen
Q 86912	Praktijken van fysiotherapeuten
Q 86913	Praktijken van psychotherapeuten, psychologen en pedagogen
Q 86919	Overige paramedische praktijken (geen fysiotherapie en psychologie) en alternatieve genezers
Q 86921	Gezondheidscentra
Q 86923	Preventieve gezondheidszorg (geen arbobegeleiding)

Life sciences & Health**Bron: CBS/ Monitor topsectoren 2015 / RUG werkgelegenheid, Bedrijvigheid 2012 (Cluster Healthy Ageing)****SBI-code****Omschrijving**

Q 86924	Medische laboratoria, trombosediensten en overig behandelingsondersteunend onderzoek
Q 86925	Ambulancediensten en centrale posten
Q 86929	Samenwerkingsorganen op het gebied van gezondheidszorg en overige gezondheidszorgondersteunende diensten
Q 88101	Thuiszorg
Q 88103	Ondersteuning en begeleiding van gehandicapten

Toerisme en recreatie**Bron: Toerisme Monitor 2012****SBI-code****Omschrijving**

C 3012	Bouw van sport- en recreatievaartuigen
G 45194	Handel in en reparatie van caravans
G 46492	Groothandel in watersportartikelen
G 46493	Groothandel in kampeerartikelen (geen caravans)
G 4730	Benzinestations
G 47642	Winkels in watersportartikelen
G 47643	Winkels in sportartikelen (geen watersport)
G 47644	Winkels in kampeerartikelen (geen caravans)
G 47722	Winkels in lederwaren en reisartikelen
G 47781	Winkels in fotografische artikelen
H 4910	Personenvervoer per spoor (geen tram of metro)
H 4932	Vervoer per taxi
H 49391	Ongeregeld besloten busvervoer
H 5010	Zee- en kustvaart (passagiersvaart en veerdiensten)
H 5030	Binnenvaart (passagiersvaart en veerdiensten)
H 5110	Personenvervoer door de lucht
H 5222	Dienstverlening voor vervoer over water
H 5223	Dienstverlening voor de luchtvaart
I 55101	Hotel-restaurants
I 55102	Hotels (geen hotel-restaurants), pensions en conferentieoorden
I 55201	Verhuur van vakantiehuisjes en appartementen
I 55202	Jeugdherbergen , vakantiecampen, groepsaccommodaties
I 5530	Kampeerterreinen
I 5590	Overige logiesverstrekking

Toerisme en recreatie**Bron: Toerisme Monitor 2012**

SBI-code	Omschrijving
I 56101	Restaurants
I 56102	Fastfoodrestaurants, cafetaria's, ijssalons, eetkramen e.d.
I 5630	Cafés
N 77111	Verhuur van personenauto's en lichte bedrijfsauto's (geen operational lease)
N 7712	Verhuur en lease van vrachtwagens, autobussen, caravans en aanhangwagens
N 7721	Verhuur van sport- en recreatieartikelen
N 7734	Verhuur en lease van schepen
N 7911	Reisbemiddeling
N 7912	Reisorganisatie
N 7990	Informatieverstrekking op het gebied van toerisme en reserveringsbureaus
N 8230	Organiseren van congressen en beurzen
P 85511	Zeil- en surfscholen
P 85519	Overig sport- en recreatieonderwijs
R 90013	Circus en variété
R 90041	Theaters en schouwburgen
R 90042	Evenementenhallen
R 91022	Kunstgalerieën en –expositieruimten
R 91041	Dieren- en plantentuinen, kinderboerderijen
R 91042	Natuurbehoud
R 92001	Loterijen en kansspelen (geen amusementsautomaten)
R 92009	Exploitatie van amusements- en speelautomaten
R 93111	Zwembaden
R 93112	Sporthallen, sportzalen en gymzalen
R 93113	Sportvelden
R 93119	Overige sportaccommodaties
R 93121	Veldvoetbal
R 93122	Veldsport in teamverband (geen voetbal)
R 93123	Atletiek
R 93124	Tennis
R 93125	Paardensport en maneges
R 93126	Wielersport
R 93127	Auto- en motorsport
R 93128	Wintersport
R 93129	Overige buitensport
R 9313	Fitnesscentra

Toerisme en recreatie**Bron: Toerisme Monitor 2012**

SBI-code	Omschrijving
R 93141	Individuele zaalsport
R 93142	Zaalsport in teamverband
R 93143	Kracht- en vechtsport
R 93144	Bowlen, kegelen, biljarten e.d.
R 93145	Denksport
R 93146	Sportscholen
R 93149	Overige binnensport en omnisport
R 93151	Zwem- en onderwatersport
R 93152	Roei-, kano-, zeil- en surfsport e.d.
R 93191	Beroepssportlieden
R 93192	Hengelsport
R 93211	Pret- en themaparken
R 93212	Kermisattracties
R 93299	Overige recreatie (rest, geen jachthavens)
S 9604	Sauna's, solaria, baden e.d.

Colofon

Rapport werkgelegenheid en bedrijvendynamiek 2018-2019

Auteur:

Harry Wassebalie

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Fotografie:

Beeldbank gemeente Groningen

Uitgave:

OIS Groningen